

Ålesund
kommune

Årsplan

Fremmerholen barnehage

2025-2026

Åpen, engasjert og modig

Innhold

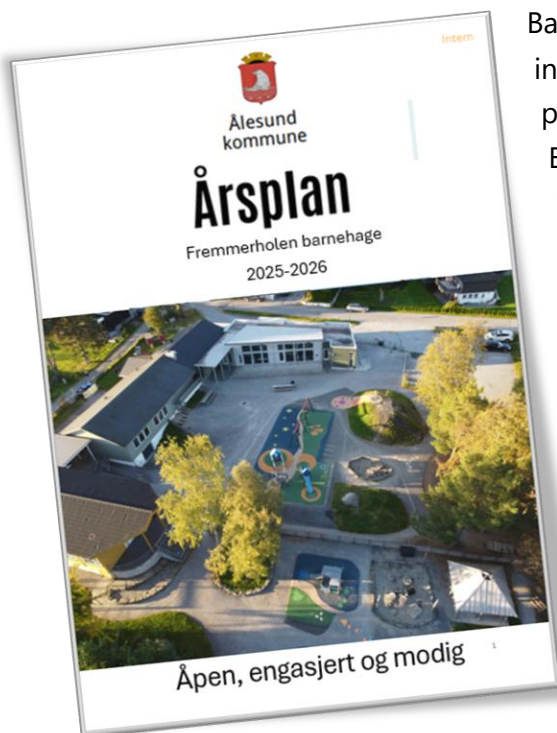
Formålet med barnehagen sin årsplan	4
Årsplanen sin funksjon	4
Barnehagen sitt samfunnsmandat	5
Organisering av dei kommunale barnehagane i Ålesund.....	6
Fremmerholen barnehage.....	7
Barnehagen vår	7
Dagsrytme	8
Avdelinger.....	8
Administrasjon	9
Solstua	10
Søristua.....	11
Storbarnsavdelingene.....	12
Renovering og midlertidig organisering	12
Nordistua/Månestua	13
Skolestartere	14
Visjon og verdier.....	15
Rockesokk.....	16
Alle hjertes dag.....	16
Livet&Sånn.....	17
Trygghet, fellesskap og mangfold – vårt arbeid med barnehagelovens § 41, 42 og 43.....	17
Brannvern	19
Barnehagen sitt innhold	20
Omsorg	20
Leik	21
Danning	21
Læring.....	22
Vennskap og fellesskap	22
Barnehagen sine satsingsområde.....	23
Språkplan for Ålesund kommune	23
ReKomp og kompetanseheving i barnehagen.....	24
Problemstilling for utviklingsarbeidet:	24
Miljøfyrtårn og bærekraftig utvikling	25
Barns medvirkning.....	27
Samarbeid.....	28
Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen.....	28

Foreldreråd, SU og FAU	28
SU	29
FAU	29
Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører	30
Taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt.....	30
Overganger	31
Når barnet begynner i barnehagen	31
Overganger i barnehagen.....	33
Overgangen mellom barnehage og skole.....	34
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	35
Planlegging	35
Vurdering.....	35
Dokumentasjon	36
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.....	37
Arbeidsmåtene til barnehagen.....	38
Progresjon	38
Fagområda.....	39
Kommunikasjon, språk og tekst	39
Kropp, bevegelse, mat og helse	40
Kunst, kultur og kreativitet.....	41
Natur, miljø og teknologi.....	42
Mengde, rom og form	43
Etikk, religion og filosofi	43
Nærmiljø og samfunn.....	44
Årshjul barnehageåret 2025-2026	45
Kilder.....	48

Formålet med barnehagen sin årsplan

Årsplanen er et arbeidsverktøy for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

(Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver, 2017, Kap.7, s. 37).

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der innholdet skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i Barnehageloven og i Rammeplanen. Med utgangspunkt i Rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Det utarbeides en årsplan for hvert barnehageår i hver barnehage. Årsplanen publiseres på nett og sendes ut digitalt til alle foreldre og foresatte når den er fastsatt. Årsplanen ligger til grunn for videre arbeid med planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper ved behov.

Årsplanen sin funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens tolkning og realisering av rammeplanen.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen. Den er nyttig å bruke i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere.

Barnehagen sitt samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danningsgrunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

(Lov om barnehager, 2005, §1. Formål)

Organisering av dei kommunale barnehagane i Ålesund

Fremmerholen barnehage

Barnehagen vår

Barnehagen vår ligger i Fremmerholen med en flott turløype rett utenfor porten som går rundt Lillevannet i Spjelkavik. Her finner vi også turstier, Brusdalsvannet og Emblemsfjellet som rommer mange fine muligheter for flotte turer sammen med barna.

Vi er en mellomstor barnehage med 102 barnehageplasser fordelt på fire avdelinger.

[Fremmerholen barnehage - Ålesund kommune \(alesund.kommune.no\)](http://alesund.kommune.no)

Dagsrytme

🕒 **Åpningstid: 07.00-16.45 æ**

07.30-08.30: 🍲 🥤 **Frokost** – Barnehagen serverer alle måltid i barnehagen.

08.30-11.00: 🧸 🎨 **Pedagogiske aktiviteter** i grupper inne/ute. Minst en tur i uken.

11.00-11.30: 🍲 🥤 **Lunsj** – Minst et varmmåltid i uka

11.30-14.00: 🛏️ 🛏️ **Ute- og inneleik.** Sovetid for de som trenger det.

14.00-14.30: 🍷 🍓 **Fruktmåltid** – Barnehagen serverer fruktmåltid i barnehagen

14.30-16.45: 🧩 📺 **Avdelingstid** inne eller ute

Avdelinger

Barnehagen er delt inn i 4 avdelinger. Sammensetning og størrelse på gruppene vil variere fra år til år, som en konsekvens av barnehageopptaket og størrelse på årskullene.

I 2025-2026 er avdelingene fordelt slik:

☀️ **Solstua:** Barn født i 2023 og 2024

💖 **Søristua:** Barn født i 2023 og 2024

★ **Nordistua/Månestua** (i år med en rullerende turgruppe som vi kaller: «Stjernestua»):

Barn født i 2022 og 2021

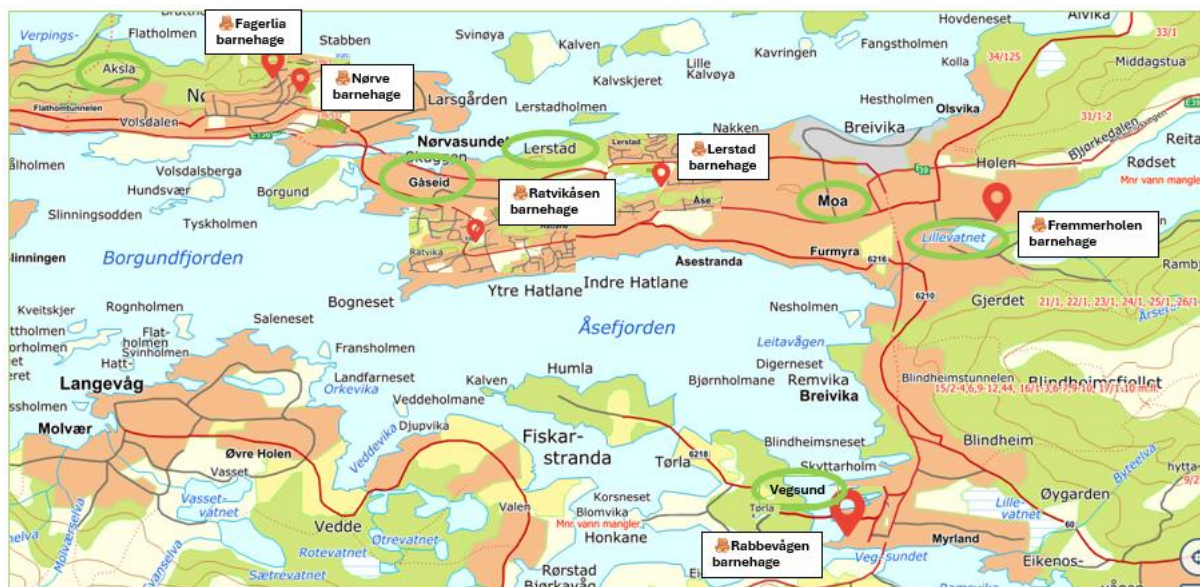
🎓 **Skolestartere:** Barna som har sitt siste år i barnehagen før skolestart i august 2026

Administrasjon

Fremmerholen barnehage er en av 6 barnehager som til sammen utgjør Ålesund barnehager Midtre. Se oversiktskart over barnehagene under.

Marthe Lundemo er virksomhetsleder for alle seks barnehagene og Kari-Janne Risvik er styrer i Fremmerholen barnehage.

Ålesund Midtre barnehagar - Ålesund kommune (alesund.kommune.no)

Solstua

Dette barnehageåret blir helt spesielt for Solstua! Mens avdelingen vår renoveres, har vi fått flytte inn på Sørstua. Her har vi skapt et trygt, lekent og inkluderende miljø for barna, samtidig som vi gleder oss stort til å kunne ønske alle velkommen inn i våre nye, lyse og oppgraderte lokaler senere i høst.

Historie: Solstua er opprinnelig det gamle brakkebygget til Midtbyen barnehage, som ble flyttet hit fra Byparken i 2008. Med egen veranda og store vindusflater har avdelingen alltid vært et lyst og trivelig sted å være – og vi ser fram til at dette igjen blir barnas faste base, bare enda flottere etter oppgraderingen.

Barna på Solstua tilbringer sine første år i barnehagen hos oss, og vi legger stor vekt på en trygg og god tilvenning for å bygge relasjoner til både barn og foresatte. Vi deler ofte barna i små grupper, slik at alle får ro, nærhet og tid til lek og samspill. Gjennom frilek får barna utforske, skape og være sammen på egne premisser, mens vi voksne er til stede og støtter barnas initiativ.

Dagen starter med en fast sangsamling, hvor vi ønsker barna velkommen og snakker om hva dagen vil inneholde. I samlingen bruker vi dagtavle (ASK – alternativ og supplerende kommunikasjon) for å skape oversikt, forutsigbarhet og inkludering. Vi jobber ellers for å skape trygghet ved å forberede barna på overganger i løpet av dagen. I ukens plan har vi blant annet turer, samlinger og formingsaktiviteter.

Måltidene er en viktig del av fellesskapet vårt. Vi legger vekt på et variert og sunt kosthold, og ønsker at måltidet skal være en god opplevelse preget av glede og fellesskap.

 Fakta om Solstua

- Midlertidig plassering: **Sørstua**
- Planlagt innflytting i renoverte lokaler: **oktober/november 2025**

Søristua

Dette barnehageåret blir spennende for Søristua! Mens avdelingen vår renoveres, er barna midlertidig samlet med Solstua. Her skaper vi et trygt, lekent og inkluderende miljø med fokus på relasjoner, lek og kreativitet. Vi gleder oss til framtiden når Søristua står ferdig oppgradert, med større lekeareal og et nytt felles kjøkken sammen med Nordistua – barnehagens “felles hjerte”, der barna kan delta i matlaging og skape gode opplevelser sammen.

Historie: Søristua ligger i den eldste delen av barnehagebygget fra 1972. I løpet av 2025 starter en etterlenget renovering. Dette året blir derfor litt annerledes, da Søristua er slått sammen med Solstua mens arbeidet pågår. Når Solstua står ferdig renoverert i løpet av høsten, vil barna på Søristua fortsette å være der også under byggetrinn to.

På Søristua er vi opptatt av å bygge gode relasjoner, der vennskap skaper trygghet, trivsel og glede. Vi legger til rette for både frilek og ulike aktiviteter, og barna liker sang, høytlesing, dramatisering, dans og musikk. Vi er mye ute – både på barnehagens uteområder og i skog og mark i nærmiljøet.

Fakta om Søristua

Midlertidig organisering: slått sammen med Solstua under renovering

Planlagt innflytting i renoverte lokaler: etter Solstua, som blir ferdig høsten 2025

Forventet gevinst etter renovering: større lekeareal og mer fleksible løsninger for lek og læring. Felles kjøkken med Nordistua: tilrettelegging for matlaging, samarbeid og sosialt fellesskap – “felles hjerte” i barnehagen

Pedagogisk leder:
Silje E

Barnehagelærer:
Ny fra oktober

Assistent:
Thanhita

Lærling
Emad

Storbarnsavdelingene

Dette barnehageåret ønsker vi velkommen til Nordistua/Månestua og Skolestarter-avdelingen! Nordistua/Månestua er hjem for alle 3- og 4-åringer, delt i mindre grupper og med turgruppen Stjernestua, hvor barna får oppleve naturen, utelek og læring gjennom lek og samspill. Skolestarter-avdelingen samler alle 5-åringer, med fokus på trygg overgang til skole og skoleforberedende lek og aktiviteter gjennom hele uken. Vi gleder oss til et år fylt med lek, mestring, fellesskap og gode opplevelser både inne og ute.

Renovering og midlertidig organisering

I likhet med Solstua og Sørstua vil Nordistua/Månestua og Skolestarter-avdelingen bli slått sammen under deler av renoveringen når det blir byggeaktivitet inne. Dette betyr ikke nødvendigvis at alle barna vil samles på de gamle lokalene til avdelingene. Vi vil også nyttiggjøre oss av de renoverte lokalene på Sørstua der det er mulig. Hvordan sammenslåingen og den midlertidige organiseringen vil foregå, vil bli informert om nærmere når vi ser hva som fungerer best etter at lokalene er renoveret, slik at vi kan skape den tryggeste og beste løsningen for barna.

Nordistua/Månestua

Nordistua/Månestua er avdeling for alle 3- og 4-åringer. Her legger vi til rette for trygghet og oversikt gjennom deling i mindre grupper, inkludert turgruppen Stjernestua, hvor barna får være ute store deler av dagen og utforske naturen. Utelek gir både helse, læring og gode opplevelser, samtidig som barna utvikler kreativitet og sosial kompetanse.

Historie: Nordistua ligger i gamlebygget fra 1972 og planlegges renovert etter at Solstua og Sørstua er ferdig. Avdelingen er den største med 32 barn, men deles i tre mindre grupper for å gi nærhet og trygghet.

Vi legger stor vekt på relasjonsbygging og trygge voksen-barn-forhold. Barna deles i både aldershomogene og aldersblandede grupper under aktiviteter, ofte i stasjonslek, slik at hver enkelt får oppleve mestring. Vi bruker også barnemøter til medvirkning, slik at barna får være med å planlegge turer og prosjekter.

Lek, sang og musikk står sentralt, og vi bruker rim, regler og rytmiske aktiviteter for å styrke fellesskap og tilhørighet. Vi utforsker naturen rundt oss og deltar i kreative og praktiske aktiviteter som gir erfaringer med samarbeid, fantasi og bærekraft.

I barnehageåret 2025/2026 er **ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** en del av vårt utviklingsarbeid. ASK brukes som daglig verktøy for å støtte kommunikasjon, styrke språkforståelse og fremme deltakelse i lek og samspill. Dette inngår i implementeringen av den nye språkplanen i Ålesund kommune, og bidrar til at alle barn får mulighet til å uttrykke seg, delta aktivt og utvikle språkferdigheter i trygge omgivelser.

Fakta om Nordistua/Månestua

- **Nordistua/Månestua:** 3- og 4-åringer, delt i tre grupper inkl. turgruppen Stjernestua
- **Renovering:** Nordistua planlegges renovert etter at Sørstua står ferdig
- **Midlertidig organisering:** Sammen med Skolestarter-avdelingen under byggeaktivitet, utnyttelse av både gamle og renoverte lokaler
- **Uteaktivitet:** Turgruppen Stjernestua og annen utelek gir barna læring, helsefordeler og opplevelser i naturen

Pedagogisk leder:
Synnøve

Pedagogisk leder:
Silje

Pedagogisk leder:
Julianne

Assistent:
Ingrid

Assistent:
Pål André

Fagarbeider:
Kathrin

Assistent
Lisa

Fagarbeider:
Alexandra

Skolestartere

Skolestarter-avdelingen samler alle våre 5-åringer. Her legger vi til rette for en trygg overgang til skole, samtidig som barna deltar i skoleforberedende lek og læring gjennom hele uken. Lek, sang, musikk og kreative aktiviteter gir erfaringer med samarbeid, mestring og fellesskap.

Historie: Den tidligere avdeling Månestua har dette barnehageåret blitt Skolestarter-avdeling, med fokus på å styrke ferdigheter, selvtillit og sosial kompetanse før skolestart. Avdelingen har et hjerte i kjøkkenet, hvor barna deltar aktivt i matlaging og samarbeid, noe som fremmer mestring og glede i hverdagen.

På avdelingen legger vi stor vekt på relasjonsbygging og trygghet, og vi bruker barnemøter til medvirkning slik at barna får være med å planlegge aktiviteter, prosjekter og måltider, og oppleve deltakelse i fellesskapet.

I barnehageåret 2025/2026 er **ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** en del av utviklingsarbeidet på Skolestarter-avdelingen. Her brukes ASK primært som bildestøtte og visuell struktur for å gi barna oversikt over dagen. Dette hjelper skolestarterne å se sammenheng med dagsplaner og timeplaner, og styrker evnen til å mestre overganger, rutiner og nye oppgaver. Bruken av ASK er derfor tett knyttet til forberedelse til skole og utvikling av selvstendighet.

Ny garderobe og inngang: Snart får skolestarterne ta i bruk en splitter ny garderobe med tilhørende inngang. Rommet har tidligere vært brukt som bod, men er nå bygget om til en lys og funksjonell garderobe med plass til alle barna. Inngangspartiet får et tak som gir ly og le for vind og vær, samtidig som det blir et fint blikkfang med fargerike glass som skaper et varmt og innbydende førsteinntrykk.

Pedagogisk leder:
Beate

Assistent :
Berit Anne

Assistent:
Karen Emma

Assistent :
Henriette

Fagarbeider:
Marion

Fagarbeider:
Karen Maria

Arbeidspraksis:
Elida

Visjon og verdier

🌈 JEG BLIR MEG – I MØTE MED DEG 🌈

I Fremmerholen barnehage ønsker vi at hvert barn skal bli sett og få være seg selv, samtidig som de opplever fellesskap og samspill med andre. Vi legger stor vekt på barnas følelser, mestring og utvikling av et positivt selvbilde. Dette er i tråd med George Herbert Meads speilingsteori, som beskriver hvordan barn utvikler selvforståelse gjennom andres reaksjoner på dem. Hvordan barnet blir møtt av voksne og andre barn, påvirker hvordan det ser seg selv og utvikler identitet og selvtilit.

Gjennom didaktiske planer tilpasset barnas interesser og behov skaper vi aktiviteter som fremmer læring, glede og trivsel. Gode relasjoner – mellom barn og voksne, barn imellom og mellom de voksne – er grunnlaget for trygghet, inkludering og fellesskap.

Alle barn skal oppleve at de er viktige for fellesskapet, og at deres meninger og følelser blir lyttet til og tatt på alvor. I en hverdag fylt med omsorg, lek og samspill lærer barna å samarbeide, vise respekt og forstå hvordan man kan være en god venn.

For mer informasjon om Meads speilingsteori, kan du lese artikkelen *De signifikante andre* på Barnehetenett:

👉 <https://barnehetenett.no/de-signifikante-andre/>

Rockesokk

I Fremmerholen barnehage feirer vi ROCKESOKK-dagen! På denne dagen oppfordrer vi alle til å gå med to ulike sokker for å vise at vi setter pris på **mangfold** og feirer at vi alle er forskjellige.

Vi markerer at **alle mennesker har like stor verdi**, uavhengig av egenskaper eller diagnoser. Barna kan være med på morsomme aktiviteter som å tegne sokker med ulike mønstre, lage en fargerik sokkeparade eller fortelle om hva som gjør dem unike.

Et mangfoldig samfunn er et rikt samfunn – hurra for ulikheter!

Alle hjertes dag

På **Alle hjertes dag** setter vi ekstra fokus på **vennskap og omsorg for hverandre**. Dagen markerer vi på ulike måter, for eksempel ved å kle oss i rødt, lage og steke vaffelhjertes, og synge vennskapssanger sammen.

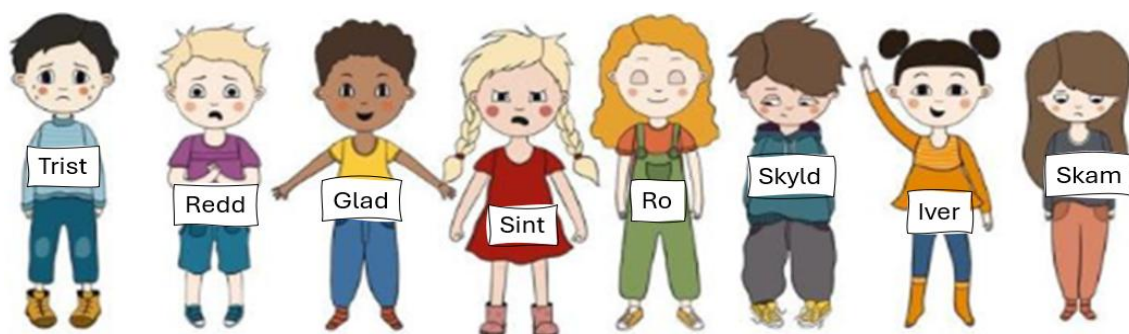
I nærmiljøet til barnehagen ligger en populær turløype, og denne dagen har barna laget fine kort som de deler ut til forbigående for å lyse opp dagen deres. Det er flott å se hvor glade barna blir når de gjør andre glade. Dette styrker både deres **selvfølelse** og **utvikling av empati**, og bidrar til et positivt og omsorgsfullt psykososialt miljø i barnehagen.

Livet&Sånn

I Fremmerholen barnehage bruker vi **Livet&Sånn**, et opplæringsmateriell fra **Helsedirektoratet** som er en del av folkehelsearbeidet i kommunene. Programmet retter seg mot barna, hjemmet og barnehagens ansatte, og gir verktøy for **livsmestring, helse og trivsel**.

Gjennom **Livet&Sånn** arbeider vi blant annet med å **forebygge mobbing**, og barna får bli kjent med egne følelser og lære å gjenkjenne andres følelser. Vi jobber særlig med **åtte utvalgte følelser**, som gir barna et språk for å uttrykke hvordan de har det, forstå hverandre bedre og styrke empati og sosial kompetanse.

Trygghet, fellesskap og mangfold – vårt arbeid med barnehagelovens § 41, 42 og 43

I Fremmerholen barnehage er alle ansatte godt kjent med barnehagelovens bestemmelser om barns rett til et trygt og godt psykososialt miljø.

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

«Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. (...) Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. (...) Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak.»

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

«Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. (...) Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.»

I Fremmerholen barnehage følger vi Ålesund kommunes **"Plan for trygt og godt psykososialt barnehagemiljø"** og det tilhørende årshjulet. Dette arbeidet knytter vi tett opp mot vår egen visjon: *Alle barn skal bli sett og få være seg selv, samtidig som de opplever fellesskap, mestring og utvikling av et positivt selvbilde.*

Gjennom markeringer og aktiviteter som **Rockesokk** (mangfold og ulikheter), **Alle hjerters dag**

(vennskap og empati), og bruk av **Livet&Sånn** (verktøy for følelser, livsmestring og mobbeforebygging), setter vi lovverket ut i praksis. Slik skaper vi et miljø preget av trygghet, fellesskap, mangfold og glede – der hvert barn vet at deres stemme teller.

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø - Lovdata](#)

Brannvern

For lenge siden, natt til 23. januar 1904, brant det i byen Ålesund. 🔥

Brannen startet på Aspøy og spredte seg raskt i sterk vind. Mange hus ble ødelagt, og folk mistet hjemmene sine. Heldigvis gikk det nesten alle godt, og bare én person omkom.

Etter brannen ble byen bygget opp igjen, og mange av de fine bygningene i **jugendstil**

I Fremmerholen barnehage bruker vi **Brannbamsen Bjørnis**, som er en del av den nasjonale satsingen på brannvernopplæring for barn i barnehager. Bjørnis er både **trøst og læremester** – han hjelper barn å forstå brannvern og hva man gjør dersom ulykka skulle være ute.

Vi bruker Bjørnis som en viktig ressurs i vårt **forebyggende brannvernarbeid**. Han lover barnehagene besøk minimum annethvert år, og vi gleder oss alltid stort når han kommer på besøk. I Fremmerholen barnehage har vi også **årlige brannøvelser** med barna i uke 38. Vi gjennomfører

både **varslet og uvarslet brannøvelse** for å forberede barna best mulig på hvordan de skal handle i en eventuell evakuering.

I tillegg arbeider vi med **temaer fra bybrannen i Ålesund**, som engasjerer barna. Gjennom fortellinger, bilder, sanger og aktiviteter får alle barna i løpet av barnehageårene kjennskap til byens brannhistorie og lærer samtidig om sikkerhet og trygghet.

Barnehagen sitt innhold

Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Man skal se arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i sammenheng og samlet bidra til den allsidige utviklingen til barna.

(Rammeplan for barnehagen kap. 3, s. 19)

Omsorg

I vår barnehage ønsker vi at barna skal møte omsorg hele dagen – i lek, rutiner, måltider og i de små øyeblikkene. For de yngste betyr omsorg at vi er tett på i de daglige rutinene som påkledning, måltider, bleieskift og soving. Her skaper vi trygghet ved å ha faste rammer, rolige overganger og tid til nærhet, trøst og bekreftelse. Når vi kommuniserer med småbarn, bruker vi både kroppsspråk, tonefall og blick. Et smil, en rolig stemme eller en trygg hånd på skulderen gir barna opplevelsen av å bli sett og forstått, selv før språket er på plass.

For de eldre barna handler omsorg mer om å bli møtt med respekt og å bli tatt på alvor i hverdagen. I rutiner som måltider, garderobesituasjoner og samlingsstunder gir vi rom for medvirkning, samtaler og humor. Vi lytter til barnas tanker, setter ord på følelser, bekrefter det de opplever og gir dem opplevelser av trygghet i fellesskapet. Storbarn får også ansvar i hverdagen, for eksempel å hjelpe til under måltider, passe på en venn eller bidra til orden. Slik øver de seg på å vise omsorg for andre, samtidig som de selv blir sett og anerkjent.

Omsorg handler også om å sette grenser. Vi i barnehagen gir tydelige og varme rammer, slik at barna opplever forutsigbarhet og trygghet. Grensesetting er en måte å vise omsorg på – den hjelper barna å forstå hva som er trygt, hvordan vi er sammen med andre, og gir rom for å utvikle selvkontroll, respekt og omtanke.

Omsorg hos oss betyr:

- **Fysisk omsorg** – en trygg hånd, hjelp i stell, en klem når det trengs
- **Emosjonell omsorg** – varme, bekreftelse, forståelse og rom for følelser
- **Sosial omsorg** – vennskap, støtte i lek, inkludering og fellesskap
- **Omsorg gjennom grenser** – tydelige rammer som skaper trygghet og respekt

Leik

I Fremmerholen barnehage ser vi på **lek som en verdi i seg selv**. Når barn leker, opplever de glede, mening, mestring og tilhørighet. Gjennom leken får barna uttrykke seg, bearbeide inntrykk og utforske verden i sitt eget tempo. Rammeplanen (2017) slår fast at barnehagen skal anerkjenne og fremme lekens egenverdi – og det er et prinsipp vi tar på alvor.

Ofte hører vi at barn «bare har lekt». Men i leken skjer det utrolig mye: barna øver på språk og kommunikasjon, utvikler empati og sosial forståelse, trener samarbeid og konfliktløsning, bruker kroppen, utvikler fantasi og konsentrasjon. Når barna «bare leker», lærer de faktisk om både seg selv og andre, og bygger grunnlag for livslang læring. Hos oss er **leken en del av omsorgen – og omsorgen en del av leken**.

Vår viktigste oppgave som voksne er å **verne om leken og skape gode rammer**. Det innebærer å gi tid og rom, tilby varierte og inspirerende lekematerialer, være til stede og lytte, og støtte barna inn i lek og relasjoner når de trenger det. Vi balanserer mellom å delta i leken og å la barna styre selv. Inspirert av teorier som Vygotskij og Berit Bae, vet vi at leken både er en arena for læring og en prosess vi må møte med respekt og lydhørhet.

Danning

I Fremmerholen barnehage ser vi på **danning som en viktig del av barnas utvikling**. Gjennom hverdagsaktiviteter, lek, samspill og opplevelser lærer barna å forstå seg selv, andre og verden rundt dem.

Danningsprosessen handler om å utvikle **verdier, sosiale ferdigheter og et positivt selvbilde**, og den skjer i møte med både voksne og barn. Vi legger stor vekt på **gode relasjoner, empati og respekt**, og at alle barn blir sett, hørt og inkludert i fellesskapet.

Gjennom didaktiske planer, fokus på barns følelser og refleksjon, og aktiviteter som fremmer medvirkning, samarbeider vi med barna for å styrke deres **identitet, selvstendighet og samfunnsforståelse**. Dette gir et godt grunnlag for livslang læring og trivsel.

Læring

I Fremmerholen barnehage ser vi på **læring som en naturlig del av hverdagen**. Gjennom lek, utforskning og samspill med andre får barna erfaringer som utvikler **ferdigheter, kunnskap og kreativitet**.

Vi legger vekt på at læring skal skje i trygge og inkluderende miljøer, hvor barna blir sett og hørt. Gjennom **didaktiske planer, aktiviteter og barnas egne initiativ** styrker vi både nysgjerrighet, samarbeid og problemløsning, samtidig som barna utvikler et positivt selvbilde og lærer verdien av fellesskap.

Vennskap og fellesskap

I Fremmerholen barnehage er **vennskap og fellesskap** en viktig del av hverdagen. Gjennom lek, samspill og felles aktiviteter lærer barna å vise **omsorg, respekt og empati** for hverandre.

Vi legger vekt på at alle barn blir sett og inkludert, og at de får erfaring med å samarbeide, dele og støtte hverandre. Slik styrker barna både **sosial kompetanse, trygghet og fellesskapsfølelse**, samtidig som de utvikler et positivt selvbilde og lærer verdien av å være en del av et sosialt fellesskap.

Barnehagen sine satsingsområde

Språkplan for Ålesund kommune

Alle barnehager i Ålesund kommune, både kommunale og private, skal nå implementere en **felles språkplan**.

Arbeidet startet med et kommunestyrevedtak i 2021 og har vært et samarbeid mellom Team Oppvekst, PPT, Dysleksi Norge, barnehagestyrere og pedagoger. Målet er å sikre en **systematisk og forskningsbasert språkstimulering** i barnehagen, og å skape en rød tråd mellom barnehage og skole.

Språkplanen skal være et **verktøy for personalet** i det daglige språkarbeidet. Den vektlegger observasjon, kartlegging og språkstøttene tiltak, og tydeliggjør hvordan vi kan støtte barn både i lek og i

hverdagsaktiviteter. Et sentralt prinsipp er å skape en **språkvennlig barnehage**, hvor alle barn opplever et rikt og inkluderende språkmiljø.

Planen har fem hoved kjennetegn for en språkvennlig barnehage:

1. En forskningsbasert og anerkjent språkplan med tydelige tiltak og evaluering.
2. Kontinuerlig kompetanseheving av personalet.
3. Systematisk kartlegging av barns språkutvikling.
4. Bruk av generelle og spissede språkstøttene tiltak, som for eksempel ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon).
5. God ivaretagelse av overgangen fra barnehage til skole.

I Fremmerholen barnehage betyr dette at vi bruker språkplanen aktivt i vår **didaktiske planlegging**, og at hele personalet er involvert i å skape et godt språkmiljø. Vi har valgt å ha spesielt fokus på **ASK og bildestøtte**, både som støtte til barn med særlige behov og som et inkluderende tiltak for alle barn – i tråd med språkplanens mål om å favne mangfoldet i barnehagene i Ålesund. [Språkplan Ålesund kommune 2025.docx](#)

ReKomp og kompetanseheving i barnehagen

I Fremmerholen barnehage deltar vi aktivt i **ReKomp** – en regional satsing på kompetanseutvikling i barnehager. ReKomp legger til rette for barnehagebasert utviklingsarbeid, hvor lokale behov står i sentrum, og hvor samarbeid mellom barnehager, barnehagemyndigheter og utdanningsinstitusjoner styrker den faglige kompetansen i barnehagen.

I barnehageåret 2025/2026 har vi vårt utviklingsarbeid fokusert på **språk og kommunikasjon**, og vi bruker **Ålesund kommunes språkplan som et viktig verktøy** i dette arbeidet. Språkplanen hjelper oss å systematisk tilrettelegge for et **godt språkmiljø for alle barn**, slik at alle får mulighet til å uttrykke seg og delta i lek og samspill.

Vi fokuserer særlig på bruk av **ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** som et verktøy for inkludering og språkutvikling. Dette inkluderer:

- **Dagtavle** – som gir barna oversikt og struktur i hverdagen.
- **Bildestøtte** – som hjelper barna med å uttrykke behov, følelser og tanker.
- **Fysisk lekemiljø** – der barna får rike muligheter til kommunikasjon, samspill og språkutvikling gjennom lek.

Målet med utviklingsarbeidet er at **alle barn skal oppleve mestring og glede gjennom språk**, samtidig som personalet styrker kompetansen i å tilrettelegge for et inkluderende språkmiljø.

Kompetansehevingen i Fremmerholen barnehage kombinerer flere arenaer: **fagsamlinger for personalet, nettverksarbeid i barnehagenes arbeidsgrupper, og samlinger for pedagoger og styrer.**

Den viktigste delen av arbeidet skjer likevel **i selve barnehagen**, hvor hele personalet deltar aktivt. Her jobber vi sammen for å skape en felles forståelse, reflektere over vår rolle som voksne, og hvordan vi best kan møte og tilrettelegge for barna. Gjennom dette utvikler vi vårt **faglige skjønn**, slik at vi kan ivareta barns behov, fremme læring og trivsel, og sikre et inkluderende og omsorgsfullt barnehagemiljø.

Problemstilling for utviklingsarbeidet:

Hvordan kan bruk av ASK, dagtavle, bildestøtte og tilpasset fysisk lekemiljø, med støtte fra språkplanen, bidra til et godt språkmiljø for alle barn i Fremmerholen barnehage?

Miljøfyrtårn og bærekraftig utvikling

I Fremmerholen barnehage er vi stolte over å være **sertifisert som Miljøfyrtårn**. Vi jobber aktivt med **bærekraft og miljøpedagogikk**, og setter barna i sentrum for miljøarbeidet 🍀. Barna lærer tidlig om hvordan små handlinger kan ha betydning for både miljø og framtid, gjennom daglige aktiviteter og gode vaner.

Vi er spesielt opptatt av:

- 🌍 Et variert og sunt mattilbud
- 🌍 At barna får være i fysisk aktivitet hver dag
- 🌍 Å skape holdninger om å ta miljøbevisste valg som kan ha positive konsekvenser for framtiden

Dette gjør vi blant annet gjennom:

- ♥ Å slukke lys når vi forlater et rom
- ♥ Kjøttfri tirsdag
- ♥ Å redusere matsvinn ved å forsyne oss med litt mat av gangen
- ♥ God avfallssortering og aktiviteter der barna er med og sorterer
- ♥ Bruk av gjenbruksmaterialer og naturmaterialer i formingsaktiviteter
- ♥ **Gjenbruksdager med bytting av klær**, der barna kan erfare gleden av å bruke klær på nytt

Barnehagen har bert preg av at mange møbler tidligere har vært **gjenbruksmøbler**. Dette har vært i tråd med vår miljøprofil, men vi ser også viktigheten av **kvalitetsmøbler som er lette å rengjøre**, slik at barnas helse og innemiljø blir ivaretatt. Derfor er vi nå i en prosess der vi kaster slitte møbler og kjøper inn nye kvalitetsmøbler via kommunens innkjøpsavtaler, med miljøaspektet godt ivaretatt. Dette gir både det fysiske læringsmiljøet og barnas innemiljø et solid løft – noe vi gleder oss veldig til!

Som en del av vårt miljøarbeid gjennomfører vi **to miljøvernuker**:

- **Høst, uke 43** (inkludert FN-dagen 24. oktober)
- **Vår, uke 19** (med blant annet Ruskenaksjonen)

I disse ukene arrangerer vi blant annet **byttedager for klær**, slik at barna kan erfare gleden ved å bytte klær med hverandre fremfor å kjøpe nytt. Dette gir konkrete erfaringer med bærekraft og viser at små handlinger kan ha stor betydning for miljøet.

Gjennom dette arbeidet følger vi Rammeplanens mål om å fremme **verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn**, samtidig som barna får oppleve gleden av å ta vare på hverandre, miljøet og fellesskapet.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige innhold, jf. Lov om barnehager kap II- §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1.

Ifølge rammeplanen kapittel 4 skal barnehagen være bevisst på de ulike uttrykksformene til barna og legge til rette for medvirkning på måter som er tilpasset alder, erfaring, de individuelle forutsetningene og behovene til barna.

(Rammeplan for barnehagen, kap. 4, s. 27)

Barns rett til medvirkning er nedfelt i **FNs barnekonvensjon**. Barns medvirkning er gjerne et første skritt for å få erfaring med og innsikt i å være deltaker i et demokratisk samfunn. Barna skal behandles med respekt og som medmenneske, og de skal få oppleve at de er verdt å lytte til.

Medvirkning betyr ikke at barna **bestemmer alt alene**, men at de får oppleve å være en del av fellesskapet, og at **hver stemme blir hørt**. Vi ønsker at barna lærer å anerkjenne både egne og andres ønsker, og at de ikke alltid kan få gjennomslag for sine ideer. Voksne kan i disse prosessene ikke si fra seg ansvar, men være bevisst på hva barna kan være med på å bestemme.

For å ta barns medvirkning på alvor må personalet **være aktivt lyttende til alle barns uttrykksmåter** – inkludert kroppsspråk, ansiktsmimikk, lekende kommunikasjonsformer og kreative uttrykk. Barnas interesser skal påvirke innholdet i barnehagen og gjenspeiles i **daglige situasjoner og aktiviteter**.

I Fremmerholen barnehage legger vi stor vekt på medvirkning gjennom konkrete verktøy og arenaer:

- **Barnemøter**, hvor barna kan planlegge aktiviteter, prosjekter og måltider, og oppleve ansvar og deltakelse i fellesskapet.
- **Dagtavle**, som gir barna visuell oversikt over dagens aktiviteter og rutiner, og gjør det lettere for dem å forstå og forberede seg på overganger og valg i løpet av dagen.
- Løpende dialog og refleksjon i hverdagsaktiviteter, der personalet aktivt lytter til barnas innspill og tilpasser opplegg etter deres interesser og behov.

Gjennom dette utvikler barna **selvstendighet, trygghet og sosial kompetanse**, samtidig som de lærer at deres stemme har betydning, og at det finnes rom for både individuelle ønsker og fellesskapets behov.

Samarbeid

Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagepersonalet har et felles ansvar for at barnet skal trives og utvikle seg (Rammeplan for barnehagen kap 5, s. 29).

I Fremmerholen barnehage er vi opptatt av at **den daglige kontakten mellom hjem og barnehage fungerer best mulig**. Vi ønsker en åpen og god dialog når foreldre leverer og henter barna sine. Det er viktig at foreldre deler relevant informasjon om barnet, for eksempel hvis barnet har sovet dårlig, spist lite, eller opplever andre hendelser hjemme, slik at vi kan møte barnet på best mulig måte.

For å legge til rette for effektiv kommunikasjon, bruker vi **IST Home**, en app hvor foresatte kan kommunisere direkte med barnehagen. I appen får du som foresatt oversikt over alle dine barn som går i barnehage eller SFO, og kan enkelt følge med på månedsplaner, månedsbrev, informasjonsskriv, viktige datoer og stengte dager.

I **IST Home** kan foresatte blant annet:

- Melde fravær ved barns sykdom
- Registrere feriedager og andre fridager
- Endre oppholdsplaner
- Gjøre avtale om henting
- Sende beskjeder direkte til avdelingen
- Sende beskjeder til styrer

Ved å bruke IST Home sikrer vi at informasjon flyter godt mellom hjem og barnehage, og at barna får **en trygg og forutsigbar hverdag**.

Foreldreråd, SU og FAU

For å sikre samarbeid med hjemmet, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

SU

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn i hver av de andre gruppene.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet blir lagt frem for foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

FAU

Foreldrerådet i Fremmerholen barnehage har vedtatt at barnehagen skal ha et **Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU)**. FAU er et utvalg valgt av foreldrene som skal fremme foreldrenes interesser og samarbeide med barnehagen, men det er **ikke lovpålagt** å ha et FAU. FAU fungerer som en bro mellom foreldrene og barnehagens ledelse og tar opp saker som angår trivsel, aktiviteter og samarbeid mellom hjem og barnehage. Dette skiller seg fra Samarbeidsutvalget (SU), som er lovpålagt og har formelle oppgaver knyttet til barnehagens virksomhet og planer.

Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører

Regjeringen forventer at kommuner og fylkeskommuner arbeider målrettet for en felles kultur for samarbeid på tvers av tjenestene for å gi barn og unge som trenger det, et helhetlig tilbud. Godt tverrfaglig samarbeid handler om at ulike fagmiljøer arbeider sammen og ser tilbudene til barn og unge i sammenheng

(Meld.St. 6, 2019-2020, s. 6).

I Ålesund kommune samarbeider barnehagene tverrfaglig med ulike aktører som for eksempel PPT, Barneverntjenesten, helsestasjoner, skoler m.m.

Samarbeidsaktører spesielt for x barnehage (for eksempel: Høgskulen i Volda, sykehjem, omsorgssenter, brannvesen, bibliotek og lignende)

Fremmerholen barnehage ligger sentrumsnært **Spjelkavik barneskole, Spjelkavik ungdomsskole og Borgund videregående skole**, og vi har et tett samarbeid med alle disse skolene. Vi legger til rette for flere korte praksisperioder i løpet av barnehageåret, der elever fra **Borgund videregående skole** får praksis hos oss. Samarbeidet med barneskolen bidrar til å sikre en **trygg og god overgang fra barnehage til skole** for barna våre.

Fremmerholen barnehage er også en **godkjent lærebedrift** og samarbeider tett med **Sunnmøre opplæringskontor**. I barnehageåret 2025–2026 har vi **en lærling i praksis hos oss**, som får verdifull erfaring i arbeid med barn og barnehagehverdagens pedagogiske oppgaver.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt

Barnehageloven § 44 pålegger taushetsplikt om forhold de ansatte i barnehagen blir kjent med gjennom sin stilling (jf. Fvl. § 13). Taushetsplikten er en viktig forutsetning for at barnehagen skal bli informert om opplysninger i forhold til familieforholdene til barn som kan være avgjørende for opphold, trivsel og utvikling i barnehagen.

Barnehageloven § 22 pålegger ansatte i barnehagen, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at det finnes mishandling av barn i hjemmet eller andre former for alvorlig omsorgssvikt, også kalt meldeplikt. I tillegg skal man gi opplysninger til barnevernstjenesten når man blir bedt om det.

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse om avverge, §196, er enhver forpliktet til å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da det fremdeles er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest trolig at handlingen er eller vil bli begått. Den generelle avvergingsplikten gjelder også ansatte i barnehagen.

Alle ansatte i barnehagen har godkjent politiattest

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

Når et barn begynner i barnehagen, kan det være første gangen foreldrene overlater en del av omsorgen og ansvaret til andre. Det er viktig at personalet og foreldrene sammen gir barnet en god tilvenningstid og oppstart. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Det betyr at det er barnets behov som er med å styre tilvenningstiden. Hvor lang tid barnet trenger for å bli trygg avhenger av barnets personlighet, alder og tidligere erfaringer. Det organiseres et foreldremøte for småbarnsavdelingene i juni for de nye barna. Her får foreldre bli kjent med hverandre, personalet, rutiner og barnehagens lokaler. Det er god tid til spørsmål og det kan gjøres avtale om individuelle samtaler. Foreldre får i oppgave å ta med bilder av familien, leiker som barnet er glad i osv. Det er også mulig å sende bilder til barnehagen, så printer vi de ut. Vi ønsker at bildene skal fungere som et bindeledd mellom hjem og barnehage. Alle nye barn blir inviterte til en besøksdag i barnehagen i juni der de blir vist rundt i barnehagen, på området rundt og få møte personalet på avdelingen.

Vårt mål for besøket er gjensidig informasjonsutveksling:

- 🧸 Å bli kjent med barnet slik at det får en god start
- 🧸 Forventinger fra foreldre til barnehagen og omvendt
- 🧸 Planlegge tilvenningsperioden og orientere om hvordan vi jobber for at barna skal bli trygge.

Når barnet begynner i barnehagen avtales korte dager i starten. For å skape mest mulig ro fordeles barna slik at de kommer til ulike tider av dagen. Barnet får en egen primærkontakt på avdelingen. Foreldrene er sammen med barnet den første tida. Det avtales med personalet når en kan gå og komme tilbake. Det er viktig å si fra

til barnet når en går. Nye barn på storbarnsavdeling kommer på besøk til sin avdeling i juni. Her gis det informasjon til foreldre og ved behov avtales det møte mellom pedagogisk leder og foreldre. To til tre av barna på avdelingen er med for å vise barnet rundt og delta i leken. Ellers gjelder samme prinsipp for trygg tilvenning for alle barn.

I Fremmerholen barnehage støtter vi oss til «Trygghetssirkelen – Circle of security» i tilvenningstiden og da med fokus på barna sitt behov for støtte i utforsking og for støtte når ting blir vanskelig. Den legger vekt på omsorgsfulle og varme voksne som kan klare å se hvor barn er i sirkelen gjennom en hel barnehagedag. Når vi planlegger tilvenningstid i barnehagen legger vi vekt på at trygge foreldre gir trygge barn. Dette er et viktig moment for ei trygg tilknytting. På modellen står det skrevet «foreldre med fokus på barnet sitt behov», i barnehagen jobber vi utfra «ansatte med fokus på barnet sitt behov».

Overganger i barnehagen

Personalet skal sørge for at barnet og foreldrene får tid og rom til å bli kjente med andre barn og anna personale når et barn bytter gruppe

(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barna får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling. I overgang fra små/mellomavdeling til storbarnsavdelingen avklarer vi allerede på våren før barnet bytter avdeling hvilken avdeling det skal begynne på. Tilvenningen starter i barnehagetiden der vi bruker våren til å bli kjent både med avdelingen og de voksne som jobber der. Barna får komme på besøk til den nye avdelingen med en voksen og barn fra sin egen avdeling for å leke og kanskje også spise måltid der.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt til skolefritidsordningen (Rammeplan for barnehagen kap. 6, s.33).

Ålesund kommune vil sikre helhet og sammenheng mellom barnehage og skole slik at barna møter godt forberedt og trygge til skolestart.

Det er utarbeidet egen prosedyre for overgang barnehage – skole. Dette orienteres det om på foreldremøtet på høsten.

I løpet av høsten kommer personal (rektor, SFO leder mfl.) fra skolen i nærmiljøet (Spjelkavik barneskole) for å hilse på skolestarterbarna. De forteller litt om skolen, SFO og om deres roller på skolen. De forteller også litt om hva det er lurt å øve på frem mot skolestart.

Barnehagen har en egen skolestarteravdeling. Opplegget varierer mellom turer og ulike aktiviteter i barnehagen. Det kan være små oppgaver, drama, rim/regler, trafikkgruppe, matlaging, høytlesing osv. Vi har barnemøte i starten på barnehageåret hvor barna får være med å påvirke innholdet. Dette skal være kjekt og barna skal oppleve mestring. Jf. Barns medvirkning. Vi jobber med selvstendighet i garderoben (påkledning og rydde egen plass/henge opp klær) og øver på selvstendighet på toalettet. Vi øver også på å ta imot beskjeder, å spørre om hjelp om noe blir for vanskelig. På turer besøker vi noen ganger skolens utelekeplass (avtalt med skole/SFO når det passer). Vi besøker også skole og SFO etter avtale.

<https://alesund.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/overgang-fra-barnehage-til-skole-og-sfo/>

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke i disse prosessene.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37).

Planlegging

Barnehagen skal tenke og handle langsiktig og systematisk, og planlegginga må basere seg på kunnskap om barn sin trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37)

I Fremmerholen barnehage bygger planleggingen på kunnskap om barnas trivsel og allsidige utvikling, både individuelt og i gruppe. Vi følger vår rutine for planlegging, dokumentasjon og evaluering, som sikrer at den pedagogiske virksomheten hele tiden tilpasses barnas behov og interesser.

Vi bruker ulike møtefora aktivt, blant annet:

- Avdelingsmøter til planlegging av aktiviteter og innhold fremover.
- Barnemøter, hvor barna får uttrykke sine meninger og ideer, som vi for eksempel samler i tankekart og bruker som grunnlag for planlegging.
- Planleggingsdager og personalmøte brukes som lærende møter, der vi blant annet benytter IGP-metoden for faglig refleksjon og utvikling.
- Tverrfaglige møter for å dele erfaringer og sikre helhetlig oppfølging.

For å holde foresatte informert og involvert bruker vi vår kommunikasjonskanal IST Home. Her får foreldrene oversikt over ukeplaner, månedsbrev, aktiviteter, prosjekter og viktige datoer. Dokumentasjon og evaluering av arbeidet gjøres systematisk for å sikre kontinuerlig utvikling og kvalitet i barnehagen.

Vurdering

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.38)

I Fremmerholen barnehage **dokumenteres og vurderes det pedagogiske arbeidet fortløpende** på ulike møtearenaer. Det pedagogiske arbeidet skildres, analyseres og reflekteres over ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Systematisk dokumentasjon og vurdering er grunnlaget for barnehagen som

lærende organisasjon, og gir personalet et godt grunnlag for å tilrettelegge for både enkeltbarn og barnegruppen som helhet.

På **planleggingsdager, avdelingsmøter og personalmøter** evalueres arbeidet underveis, og justeringer gjøres der det er nødvendig for å sikre at barna får et tilbud som fremmer trivsel, læring og mestring. Etter hver periodeplan, månedsplan, tradisjon eller større aktivitet vurderes erfaringene fortløpende gjennom året. Dette sikrer at det pedagogiske arbeidet holder høy kvalitet og gir barna glede og gode utviklingsmuligheter.

Trivsel og utvikling hos barnegruppen og det enkelte barn **observeres og vurderes systematisk**, og barnets egne erfaringer og synspunkter inngår som en viktig del av grunnlaget for videre planlegging.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i arbeidet med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Vurderinger i forhold til trivsel og allsidig utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi et tilrettelagt tilbud. Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.39)

I Fremmerholen barnehage ser vi på pedagogisk dokumentasjon som **mer enn bare** dokumentasjon. Det er en prosess som handler om å observere, tolke og reflektere over vår egen praksis, stille spørsmål og videreutvikle den pedagogiske virksomheten. Pedagogisk dokumentasjon gir oss også mulighet til å gi foreldrene innsikt i barnas aktiviteter, interesser og læringsprosesser. Vi dokumenterer gjennom ulike former, som for eksempel bilder, månedsbrev, periodeplaner, månedsplaner, utstillinger av barnas arbeid og informasjon om barnehagehverdagen i IST Home.

Det pedagogiske arbeidet vurderes systematisk – det skildres, analyseres og reflekteres over ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Systematisk dokumentasjon og vurdering er grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon, og gir personalet et godt grunnlag for å tilrettelegge for både enkeltbarn og barnegruppen som helhet.

På **planleggingsdager, avdelingsmøter og personalmøter** evalueres arbeidet underveis, og justeringer gjøres der det er nødvendig for å sikre at barna får et tilbud som fremmer trivsel, læring og mestring. Etter hver periodeplan, månedsplan, tradisjon eller større aktivitet vurderes erfaringene fortløpende gjennom året. Trivsel og utvikling hos barnegruppen og det enkelte barn **observeres og vurderes**

systematisk, og barnets egne erfaringer og synspunkter inngår som en viktig del av grunnlaget for videre planlegging.

I Fremmerholen barnehage markerer vi slutten av barnehageåret med **sommerfest**, som også inkluderer en **kunstutstilling**. Utstillingen fokuserer ikke på ferdige produkter, men på **reisen gjennom hele barnehageåret** og de kreative prosessene barna har vært med på. Her får både barn, foresatte og ansatte oppleve hvordan ideer har blitt utforsket, utviklet og bearbeidet underveis i lek, formingsaktiviteter og andre kreative prosjekter.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også ved behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal arbeide målrettet og systematisk for at barn som trenger ekstra støtte får et inkluderende og likeverdig tilbud, og slik være en del av et meningsfullt fellesskap.

Om det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s. 40).

Ålesund kommune jobber for at alle barn skal få et **likeverdig tilbud** med høy kvalitet og god praksis. Et likeverdig tilbud fordrer både **tilrettelegging og lokale tilpasninger** av innhold, slik at hvert barn får et godt pedagogisk tilbud og tilpasset omsorg. Kvaliteten handler om **opplevelser og erfaringer** – for barn, foreldre og ansatte – og skapes gjennom god samhandling i hverdagen.

I Fremmerholen barnehage legger vi vekt på å gjøre dette konkret gjennom blant annet:

- **Arbeid i forhold til Barnehagelovens §31 og §37**, som omhandler barns rett til medvirkning og tilpasset opplæring.
- **Minoritetsspråklig arbeid**, med fokus på språkstimulering, inkludering og tilpasset oppfølging for alle barn.
- **Tilrettelegging for ulike behov og forutsetninger**, slik at alle barn får mulighet til å delta, lære og utvikle seg på sitt nivå.
- **Fokus på psykososialt miljø**, i tråd med Ålesund kommunes plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Dette innebærer forebygging av mobbing og krenking, og at alle barn opplever trygghet, inkludering og gode relasjoner.

På denne måten ønsker vi å sikre at hvert barn opplever trivsel, mestring og et inkluderende fellesskap i barnehagen.

Arbeidsmåtene til barnehagen

Progresjon

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materiale og utforming av fysisk miljø
(Rammeplan for barnehagen kap. 8, s.43).

Alle barna skal kunne oppleve **progresjon** i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får **varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter**.

I Fremmerholen barnehage er vi bevisst på å skape et miljø hvor barna kan utvikle seg, få nye erfaringer og oppleve læring. **Progresjon handler om at barna får tilpasset innhold ut fra alder, barnegruppe og hvert enkelt barns interesser, erfaringer og ferdigheter**. Personalet har ansvar for at hvert barn skal oppleve mestring, samtidig som de får utfordringer de kan strekke seg etter.

For å sikre en systematisk og gjennomtenkt progresjon har barnehagen **utarbeidet en egen plan for progresjon**, som brukes aktivt i den **didaktiske planleggingen**. Personalet bruker denne planen sammen med observasjon og refleksjon for å tilrettelegge for både enkeltbarn og barnegruppen som helhet, slik at alle barn får mulighet til å utvikle seg på best mulig måte.

Fagområda

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer

(Kunnskapsdepartementet, 2017 s. 47)

Kommunikasjon, språk og tekst

I Fremmerholen barnehage jobber vi aktivt for å skape et rikt og stimulerende språkmiljø for alle barn, gjennom hele barnehagedagen. Vi bruker hverdagssituasjoner som måltider, stell og påkledning som viktige arenaer for kommunikasjon, samspill og språkstimulering. Vårt mål er at alle barn skal oppleve språket som et verktøy for å uttrykke seg, forstå andre og delta i fellesskapet.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling (Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 23). Vi legger stor vekt på å støtte hvert enkelt barn på deres eget språklige mestringsnivå, både i samspill mellom barn og voksne og barn imellom. Gjennom daglige samtaler får barna mulighet til å uttrykke tanker, følelser og meninger – både verbalt og non-verbalt.

Språkarbeidet vårt omfatter også bruk av bøker, sanger, rim og regler. På alle avdelinger har vi faste samlingsstunder hvor vi leser bøker tilpasset barnas alder og interesser, synger sammen og forteller kjente og kjære eventyr som *Bukkene Bruse*, *Gullhår* og *de tre bjørnene* og flere. Vi ønsker å bidra til barns språklige bevissthet, ordforråd og fortellerkompetanse, samtidig som vi legger grunnlaget for leselyst og tekstglede.

Vi arbeider kontinuerlig med å utvikle lekemiljøene våre, og legger til rette for gode lekekrokar hvor rollelek og fantasifull språklek får blomstre. Vi voksne er aktive og bevisste deltakere i barnas lek, og bruker leken som en naturlig arena for språkstimulering.

Vi har et inkluderende språksyn og jobber aktivt med flerspråklighet. Barna får mulighet til å bruke morsmålet sitt som en ressurs, samtidig som vi støtter dem i utviklingen av det norske språket. Vi bruker også alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) der det er behov, for å sikre at alle barn får mulighet til å uttrykke seg og bli forstått

Kropp, bevegelse, mat og helse

I Fremmerholen barnehage vektlegger vi matglede gjennom et sunt og variert kosthold med gode sanseopplevelser for barna. Vi tar matallergier og kulturelle hensyn på alvor og serverer mat som er tilrettelagt det enkelte barns ulike behov. Vi legger ikke press på at barna må spise opp, men lar de heller lære seg å kjenne sin egen kropp når den er mett. Vi oppmuntrer barna til å smake ulike typer mat. Noen ganger er barna med å lage mat.

I naturen får barna gode muligheter til å utvikle sine motoriske ferdigheter og i barnehagen vår er vi ekstra glad i uteliv. Gjennom risikofyllt lek og ulike aktiviteter som klatring, springing, sykling og balansering, får barna mulighet til å lære om sin egen kropp og kjenne på egne grenser. Inne legger vi til rette for ulik dans, hinderløyper, og leker som også er med på å styrke barnets fysiske utvikling.

Kunst, kultur og kreativitet

I Fremmerholen barnehage legger vi stor vekt på å stimulere barnas nysgjerrighet og skaperglede gjennom hele barnehageåret. Vi ønsker å bidra til undring, eksperimentering og utforskning ved å tilrettelegge for varierte kunstneriske og kreative aktiviteter. Personalet fungerer som med-forskere og støttespillere som oppmuntrer barnas fantasi, uttrykkstrang og estetiske utvikling.

Gjennom arbeid med dette fagområdet får barna møte ulike kunst- og kulturuttrykk, både gjennom sanselige opplevelser og egne skapende prosesser. Vi jobber prosjektbasert og lar barnas tanker, interesser og ideer være drivkraften i arbeidet. Målet er å gi rom for eksperimentering, samtidig som barna utvikler forståelse for sammenhenger og kan fordype seg i egne uttrykk.

Vi ser barna som kompetente og kreative individer som lærer både gjennom selvstendig utforskning og i samspill med andre. I leken og i dialog med hverandre utvikler de sin estetisk sans og kulturelle forståelse.

Et høydepunkt i året er sommerfesten og kunstutstillingen, hvor barnas kreative arbeider blir presentert for foreldre og foresatte. Dette er en viktig arena for å vise fram barnas skapende prosesser og gir barna mulighet til å oppleve stolthet over eget arbeid.

Natur, miljø og teknologi

Vi har et flott nærområde, med både skog, vann og turstier som gir oss gode friluftssopplevelser året rundt. Vi ønsker å være voksne som videreformidler naturglede og undring til barna. Vi har ukentlige turgrupper for alle avdelingene. Hver turgruppe tilrettelegger turene etter barnas alder og modenhet.

Vi knytter aktiviteter og prosjekter til de ulike årstidene og samler naturmateriale for bruk i formingsaktiviteter Jf. Miljøfyrtårn. Vi gjør ulike eksperiment og undrer oss over naturfenomen sammen med barna. Vi bruker ofte bøker og digitale verktøy for å finne svar på spørsmål sammen. «Fra egg til kylling» er et stort årlig prosjekt der barna får være med på hele prosessen helt fra vi får eggene. Dette er spennende og her får vi kjennskap til både lys, varme, rugekasse, og ikke minst får vi kjenne på det å vise omsorg. Da er det vår jobb og passe på at kyllingene har et godt hjem hos oss, før vi leverer de tilbake til bonden.

Hvert år i januar gleder vi oss over at sola kommer tilbake over Emblemsfjellet. Dette markerer vi med solfest i barnehagen der vi alle lager hver vår sol, vi baker solboller og synger sanger om sola.

Vi ønsker å lære barna å ta godt vare på naturen. Vi rydder opp etter oss på tur, og plukker søppel som vi finner, det tar vi med oss og kildesorterer i barnehagen.

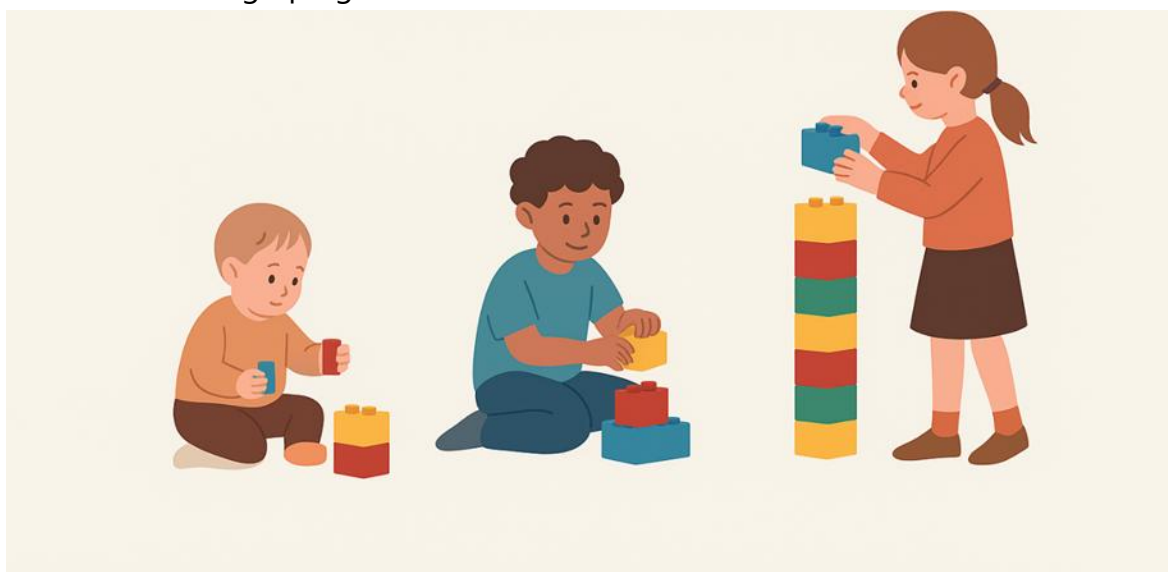
Soloppgang over Emblemsfjellet

🇳🇴 Ingrid Schrøder

Mengde, rom og form

Vi ønsker å legge til rette for et læringsmiljø som stimulerer barns matematiske interesse. Dette gjør vi blant annet gjennom bruk av bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr. Barna kan være med å rydde, sortere og kategorisere leker, formingsaktiviteter med mønster og former, der barna får oppleve skaperglede, både alene og sammen med andre. Vi bruker ofte konkrete og bilder i møte med nye matematiske begreper i hverdagen. Vi ønsker å være oppmerksomme på barnas uttrykk og undring og veilede i for eksempel brettspill.

De yngste barna utforsker matematikk gjennom at de får leke, sanse og bruke hele kroppen. Alle avdelinger har konstruksjonsleker som krever logisk tenking og matematikkforståelse på ulike nivåer. Uteområdet vårt har lekeapparat hvor barna opplever følelsen av å være inni, under, over og henge opp ned. Vi legger til rette for muligheter til å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger, og forstå sammenhenger. I lekegrupper bruker vi rim, regle og sanger og eventyr med matematiske omgrep og innhold.

Etikk, religion og filosofi

I tråd med menneskerettighetene vil vi arbeide for respekt for menneskeverdet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Tema som blant annet FN-dagen, Alle hjertes dag, Livet&Sånn, Rockesokk, Samisk nasjonaldag og miljøvernuker hjelper oss å skape gode refleksjoner rundt i barnegruppen. Vi ønsker å bidra til at barna blir tenkende mennesker som respekterer og inkluderer hverandre samt tolererer ulikheter og mangfold.

Dette fagområdet gir barnehager føringer for å «synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn» og det presiseres at barna i barnehagen skal få kjennskap til

grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017 s. 55).

Det skal være plass til åndelig dimensjon i barnehagen og i barnehagen skiller vi mellom forkynning og formidling. Det finnes mange ulike religioner, ulike syn og tolkninger og det er noe vi må forklare barna. Et eksempel på dette kan for eksempel være påskebudskapet. Forteller vi påskebudskapet fra bibelhistorien og legger dette frem til barna som en av mange versjoner vil det kunne kalles formidling. Legges det samme budskapet frem som «det rette» vil vi kalle det forkynning.

I Fremmerholen barnehage besøker vi gjerne ulike trossamfunn. Vi har hatt tradisjon for å besøke Spjelkavik kirke eller Pinsekirka på Moa under religiøse høytider som jul og påske, vi besøker gjerne andre trossamfunn dersom vi får mulighet eller invitasjon til dette. Ved slike besøk vil vi alltid informere foresatte i forkant. Barnehagen holdes åpen på normal måte for barn som foresatte velger ikke skal delta. Det er viktig for oss at barna ikke kommer i lojalitetskonflikt til sine foresatte og her er et godt foreldresamarbeid noe som vi verdsetter høyt. Har du spørsmål knyttet til for eksempel religion kan du gjerne avtale møte med pedagogisk leder eller styrer i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden (Kunnskapsdepartementet, 2017 s. 56).

På turer i nærmiljøet som til Lillevannet, Brusdalsvannet, fotballbanen (den lille og den store), Skiheisa, Gapahuken, Sandingane, lekeplassen på Aspehaugen m.m. får barna oppleve ulike sider ved sitt nærområde gjennom sansing og lek.

Vi har mange samarbeidspartnere i nærmiljøet til barnehagen. I barnehageåret 2024-2025 håper vi å få plass på barnehagesvømming på Moa svømmehall med de eldste barna. Vi har sendt inn ønske om å være med, men køen er lang så det er ikke sikkert at vi er heldige å få plass på dette tilbudet i det kommende året.

Jugendstilsenteret, bibliotek, Attvin (Bingsa), Atlanterhavsparken, teaterbesøk på videregående skole, besøk i Spjelkavik kirke (samt besøk i barnehagen av kateket), og Pinsekirka er også turmål/aktiviteter som er naturlig at barnehagen samarbeider med. Vi har også et tett samarbeid med Spjelkavik barneskole og SFO.

Årshjul barnehageåret 2025-2026

August

🌱 **22.08.25:** 1 av 5 planleggingsdager barnehageåret 2025-2026 – barnehagen stengt

September

📅 **03.09.25:** Foreldremøte

📅 **03.09.25:** Første møte i SU

🌱 **10.09.25:** 2 av 5 planleggingsdager barnehageåret 2025-2026 – barnehagen stengt

🔥 **Uke 38:** Brannvernuke

🚶 **23.09.25:** Turkotråkk

Oktober

🌍 **Uke 43:** Miljøvernuke i Fremmerholen barnehage

🌍 **24.10.25:** FN-dagen

November

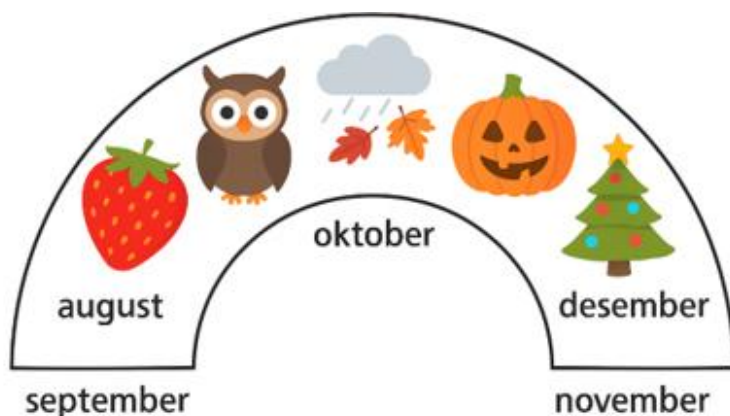
Desember

👶 **04.12.25:** Nissefest i barnehagen

🕯 **12.12.25:** Lusiafrokost med besøk av foreldre i barnehagen

🎄 **24.12.25:** Julaften – barnehagen stengt

🔪 **31.12.25:** Nyttårsaften – barnehagen stengt

Januar

🧩 **02.01.26:** 3 av 5 planleggingsdager barnehageåret 2025-2026 – barnehagen stengt

☀️ **16.01.26:** Solfest – Vi feirer at sola kommer tilbake til Fremmerholen etter vinteren

Februar

🦌 **06.02.26:** Samenes nasjonaldag

💖 **13.08.26:** Alle hjertes dag

🤡 **26.02.26:** Karneval

Mars

🧩 **21.03.26:** Rockesokk – vi markerer dagen 20.03.26

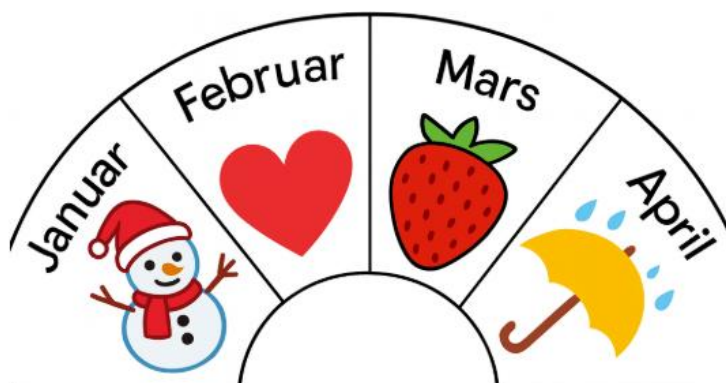
🏃 **23.03.26:** Id al fitr

🐣 **24.03.26:** Påskefrokost på Nordistua og Månestua med besøk av foreldre i barnehagen

🐣 **26.03.26:** Påskefrokost på Solstua og Sørstua med besøk av foreldre i barnehagen

April

🐣 **01.04.26:** Onsdag før skjærtorsdag. Barnehagen stenger klokken 12.00

Mai

 Uke 19: Miljøvernuke i Fremmerholen barnehage

13.05.26: «Lille 17. mai»

 15.05.26: 4 av 5 planleggingsdager barnehageåret 2024-2025 – barnehagen stengt

 26.05.26: FAU samarbeidsmøte med barnehagens arbeidsgruppe for kunstutstilling og sommerfesten klokken 14.00.

29.05.26: Barnehagefotografering

Juni

 05.06.25: 5 av 5 planleggingsdager barnehageåret 2025-2026 – barnehagen stengt

 16.06.25: Sommerfest med besøk av foreldre i barnehagen

 17.06.26: Foreldremøte for helt nye barn 2026-2027

Juli

 Barnehagen er feriestengt uke 29, 30 og 31 i 2026

Kilder

Rammeplan for barnehagen: <https://bit.ly/2RloJJp>

Lov om barnehager: [Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

Stortingsmelding nr 6: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/>

FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Barnekonvensjonen: <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Barnekonvensjonen>

[De signifikante andre - Barnehagenett](#)

[How Vygotsky Defined the Zone of Proximal Development](#)

[Visning av Barns medvirkning: Eksempler fra lekesituasjoner i barnehagen](#)

Jeg blir meg
i møte med deg